

STEKLAR

Izhaja od leta 1959

Letnik XXXX, št. 4

Hrastnik, 23.4.1999

POZNATE STEKLARNO HRASTNIK?

(Anketa na temo prepoznavnosti Steklarne Hrastnik v Sloveniji)

Tržno gospodarstvo, evropski integracijski procesi, globalizacija, odločnejši vpliv javnosti na trgovino ter tržna konkurenca so tisti kazalci, ki zahtevajo individualizacijo, razlikovanje in prepoznavanje posameznega podjetja v poplavi svetovne ponudbe. Zato naj bi vsako podjetje nenehno ugotavljalo kakšno mnenje ima o njem širša javnost.

V času hitrega razvoja tehnologij in vse večje konkurence, ki s kakovostnimi izdelki poskuša najti pot do kupca, podjetja ne tekmujejo več s cenami in kakovostjo izdelkov, temveč se skušajo čim bolj prilagoditi potrebam kupcev. Agresivni marketinški prijemi so povzročili, da kupci niso več lojalni, postali so imuni na reklame, vedno bolj so zahtevni in razvajeni, vse težje jih je zadovoljiti. Hočejo najboljše, po primerni ceni in pravim načinom prodaje.

Zaradi svoje specifikke in relativne velikosti podjetja glede na potrebe domačega tržišča, je danes Steklarna Hrastnik eksistenčno odvisna od izvoza. Naša močna prisotnost na trgih zahodne Evrope pa ima za posledico rahlo zapostavljanje ostalih tržišč, s tem pa tudi domačega, slovenskega tržišča in s tem vseh nje-

govih potencialnih kupcev. Čeprav je razvoj in perspektiva tako velikega podjetja kot Steklarna Hrastnik vezana na svetovni trg, pa nam mora biti domače okolje vseeno vedno najdragocenejše.

Slovenski kupec je zahteven kupec, ki ima kar visoko razvit občutek za kvaliteto in design, tudi pri steklenih izdelkih. V slovenskih trgovinah zato lahko najdete širok izbor steklenih izdelkov za široko potrošnjo, tako domačih kot tujih proizvajalcev. Domači in tuji izdelki se sicer ne razlikujejo v kakovosti, pač pa imajo tuji proizvajalci večji asortiman, bolj raznolik design in dekor. Vsekakor so izdelki Steklarne Hrastnik že dolga leta nepogrešljiv del inventarja tako gostinstva kot gospodinjstev na slovenskem trgu. Edina pomanjkljivost, ki jo, kot bomo videli v nadaljevanju, domače tržišče oz. slovenski kupci očitajo Steklarni, je majhna paleta ponudbe proizvodov za domače tržišče. Le-ti imajo po določenih proizvodih večje potrebe, kot jih je Steklarna Hrastnik sposobna zadovoljiti. Tako jih njihove potrebe silijo k nakupu oz. k dopolnilnemu uvozu nekaterih podobnih artiklov.

Vendar pa moram istočasno dodati, da je Steklarna Hrastnik v zadnjih treh letih naredila velik korak k približevanju slovenskemu kupcu in sicer predvsem s pomočjo:

- povečane prodaje vsem največjim slovenskim grosistom (Alpeks in Kovinotehna Celje,
- Mercator in Euronova Ljubljana, Merkur Kranj), ki preko svoje mreže trgovin in potnikov obvladujejo celotni slovenski teritorij;
- lastne nove industrijske prodajalne, s katero Steklarna Hrastnik ne promovira samo svojih izdelkov, temveč tudi izdelke svojih poslovnih partnerjev ter s tem dopolnjuje svoj prodajni program;
- nastopa na sejmi, kot so mednarodni obrtni sejem v Celju, kmetijski sejem v Gornji Radgoni ter vinski sejem v Ljubljani. Le-ti namreč predstavljajo neizčrpne možnosti za stike z širšo javnostjo.

Da bi ugotovila, kako uspešno je bilo naše približevanje domačemu potrošniku v zadnjih letih, sem se podala v trgovine naših grosistov in povprašala naključne kupce ter same grosiste o tem, kaj menijo o izdelkih Steklarne Hrastnik oz. ali jih sploh poznajo, o oceni le-teh glede na konkurenčne uvožene izdelke ter o poznavanju naše nove industrijske prodajalne. Poglejmo si, kaj so imeli povedati.

Roman Premzl, COLATIO BAR Slovenj Gradec

Za Steklarno Hrastnik sem sicer že slišal, vendar pa njene izdelke bolj slabo poznam. V svojem lokalu jih nimam, imam jih predvsem iz Rogaške Slatine. O kvaliteti bi zato le težko govoril. Tudi v vaši industrijski prodajalni še nisem bil.

IZ VSEBINE:

- Anketa
- Obrat pregleda
- Intervju: V. Sušin
- Stroj Olivotto
- Zdravniški nasveti
- Zanimalo vas bo
- Horoskop
- Krizanka

Poli Šmigoc, solastnik ALPEKS Celje

Steklarna Hrastnik je največji dobavitelj Alpeksa, ne glede na to ali je to porcelan ali steklo. Sledijo Duran, Bormioli in Durobor. Na splošno lahko rečem, da predstavlja prodaja stekla, tako gostinskega kot ostalega za gospodinjstvo med 65 - 70% mesečnega, s tem pa tudi letnega prometa firme Alpeks. Trg obdelujemo s pomočjo zastopnikov, t.j. samostojnih podjetnikov. Slovensko tržišče pokriva 6 zastopnikov, za vsako regijo posebej in lahko trdimo, da je dejansko pokrita celotna Slovenija, saj lahko naše izdelke najdete prav v vsaki trgovini, tudi takšni, ki je bila narejena iz garaže ali stanovanjskega prostora. Izdelki Steklarne Hrastnik so sprejemljivi, zanimivi. Sigurno ne morejo biti v tako širokem obsegu, kot ga lahko ponudi npr. Duran ali Bormioli, ki imata več velikih

Prodajne police - komercialni teden Mercator Steklo Ljubljana

tovarn. Z asortimanom, ki nam ga nudi Steklarna Hrastnik, dosegamo dobre rezultate, problema s cenami še ni. Trenutno predstavlja problem le pojav turške firme Pasabache na slovenskem trgu, ki nastopa z absolutno nižjimi cenami. Glede kvalitete lahko rečem, da je vaša serija Tina kozarcev absolutno v vrhu Evrope. Poznamo enake serije od konkurentov (Co-vetro, Duran), ki niso po kvaliteti prav nič boljše od vaših kozarcev. Nujno potrebno bi bilo le razširiti asortiman. Vem, da ste omejeni s tehnologijo, s tem pa s količino, serijami, orodji ter stroški, ki so povezani z vsem tem. Kolikor pa mi je znano, delate tudi že na tem. Jasno je, da Steklarna Hrastnik s svojo današnjo ponudbo ne more parirati svetovnim gigantom, kot sta Duran in Bormioli. V vaši novi industrijski prodajalni sem že bil. Je zelo lepa. Videl pa sem tudi, da dopolnjujete svojo ponudbo z drugim asortimanom in tako tudi sami strežete gostincem v vaši regiji. Zelo zanimivo in zelo koristno.

Silva Levpušček, Celje

Seveda poznam Steklarno Hrastnik. Njenih izdelkov sicer ne poznam v detajle, nekaj pa jih vseeno poznam, saj jih imam tudi sama doma na policah. To so predvsem razni kozarci, gostinski in za široko potrošnjo. Vaši izdelki so kvalitetni, v zadnjem času pa sem opazila, da ste naredili tudi nekaj na področju designa. S konkurenco bi jih le težko primerjala, ker nisem toliko poznavalca, da bi lahko dajala neke strokovne ocene o steklu kot takem. Kot potrošnik pa jaz osebno vedno posežem najprej po domačem izdelku. Če je res bistveno boljša tako cena kot kvaliteta, potem bi se odločila tudi za uvožen izdelek, vendar pa navadno te razlike ni. Mislim, da je vaše steklo takšno kot je, dovolj kvalitetno. V vaši industrijski prodajalni sem enkrat že bila, vendar še na stari lokaciji, v gradu. V novi še nisem bila.

Milena Teržan, KOVINO-TEHNA PE Železninar Celje

Tako Steklarno Hrastnik kot njene izdelke dobro poznam, saj so le-ti stalno prisotni na naših policah. Kupujemo jih izključno prek grossista. Vsi vaši izdelki so v naši trgovini dobro sprejeti, še posebno novitete (salonar). Star asortiman pa je tako vedno na policah - na njega so naši kupci že navajeni. Kvaliteta tuje konkurence ni nič boljša od vaše, prav tako so tudi cene v redu. V industrijski prodajalni še nisem bila.

Eva-Marija Banutai, Lendava
Seveda poznam Steklarno Hrastnik in njene izdelke. Mislim, da so zelo v redu, le veliko premalo jih je v Lendavi. Prej je vaše izdelke prodajal Mercator, sedaj pa je le-ta svojo trgovino v Lendavi ukinitil in tako smo ostali brez njih. Osebno imam sama raje izdelke domače proizvodnje in zunanjih oz. uvoženih artiklov ne kupujem. V vaši industrijski prodajalni še nisem bila.

Nada Penev, MERCATOR Dolenjska, PC Preskrba Krško

Steklarno Hrastnik in njene izdelke zelo dobro poznam, saj že 20 let delam na oddelku, kjer prodajamo tudi steklene izdelke. Na našem področju zelo pogrešamo tiste stare klasične sodčkaste kozarce (op. art. 1039), ki jih je nekoč imela Steklarna vedno na zalogi. Ti kozarci so namreč v našem vinogradniškem koncu zelo iskani in jih lahko najdeš v vsaki zidanici oz. kleti. Drugače so vaši izdelki konstantno prisotni na naših policah. Trenutno so najbolj iskani Golding kozarci za pivo. Standardni kozarci kot so npr. Tina, pa tako in tako vedno gredo v prodajo. Če primerjam izdelke Steklarne Hrastnik s podobnimi iz Italije, Češke ali Francije, lahko rečem, da glede kvalitete sigurno nič ne zaostajajo za njimi. Naši potrošniki so nekako navajeni na vaše izdelke. Tako kvaliteta kot njihova oblika jim ustreza, zato se še vedno raje odločijo za nakup domačih izdelkov, pa čeprav imajo na razpolago tudi podobne tuje artikle. V vaši industrijski prodajalni še nisem bila.

Rozalija Košec, Velenje

Steklarno Hrastnik in njene izdelke poznam. Imam jih tudi doma. Mislim, da so za široko porabo čisto zadovoljivi. Med vašimi in konkurenčnimi izdelki iz uvoza ne vidim kakšne razlike. Za nas potrošnike je pomembno le to, da so izdelki predvsem lepega videza. In vaši izdelki so, predvsem v zadnjem času lahko rečem, da so se popravili oz. izboljšali. V vaši industrijski prodajalni še nisem bila.

Prodajne police - komercialni teden Mercator Steklo Ljubljana

Denis Kostelec, FLAMINGO BAR Črnomelj

Izdelke Steklarne Hrastnik poznam, saj jih imam sam nekaj v svojih lokalih. V Beli Krajini imamo dovolj trgovin, vendar pa so z vašimi izdelki bolj slabo založene. Ravno zato se odpravljam sedaj v vašo industrijsko prodajalno, da nabavim vse potrebno. Glede kvalitete lahko rečem, da niso vaši izdelki nič slabši od uvoženih, če ne celo včasih boljši. Vsekakor pa menim, da je potrebno dati domačemu gospodarstvu prednost.

Jože Gaiser, EURONOVA Maribor

V naši trgovini se ravno izdelki Steklarne Hrastnik najboljše prodajajo, predvsem kozarci. Nabavljajo jih tako gostinci kot grosisti, ki pokrivajo celoten SV del Slovenije, od Prekmurja, Prlekije pa vse do Koroške. Vaši izdelki so glede na ceno sprejeti precej dobro. Trend se sicer spreminja, kateri kozarci se v večji meri prodajajo, je predvsem odvisno od letnega časa. Gre za tipično sezonsko nihanje. Sedaj bo sigurno največ povpraševanja po kozarcih in vrčih za pivo. Konkurenca je vsekakor dobrodošla, vendar pa glede na cene, po katerih vi ponujate vaše izdelke, ni bojazni, da bi leta negativno vplivala na prodajo vašega asortimana. Res je, da ima konkurenca večjo izbiro artiklov, vendar pa vaši kozarci kot so 1006, Tina in Golding nimajo konkurence. Malo me včasih le razočara dejstvo, da določenih artiklov ni možno kar nekaj časa dobiti. Zaradi vaše serijske proizvodnje je to iz nekega vidika sicer razumljivo, vendar pa nastane velik problem, ko se to pomanjkanje pojavi ravno v trenutku, ko je po teh izdelkih največje povpraševanje. Drugače smo tako z dostavo kot s samimi izdelki ter odnosi s Steklarno Hrastnik zelo zadovoljni. V vaši industrijski prodajalni sem že bil in moram reči, da mi je všeč.

Milena Cigüt, Murska Sobota

Steklarno Hrastnik in del njenih izdelkov poznam. Nekaj jih imam tudi sama doma, predvsem kozarce. Mislim, da so povsem v redu, z njihovo kvaliteto sem zadovoljna. S podobnimi iz uvoza bi jih le težko primerjala, ker tako vaših kot uvoženih ne poznam tako dobro. Ne, v vaši industrijski prodajalni še nisem bila.

Marjana Halužan, BIS- TRO JANCA Dravograd

Steklarno Hrastnik poznam, nekaj njenih izdelkov imam tudi doma. V bistroju pa ne uporabljamo vaših izdelkov. Kako bi jih primerjala s podobnimi tujimi izdelki? Sama tujih ne maram in jih ne kupujem. Ne, v vaši industrijski prodajalni še nisem bila.

Tatjana Gorenc, MERCATOR Ljubljana

Izdelke Steklarne Hrastnik prodajamo preko našega prodajnega oddelka v Ljubljani in potniki po celi Sloveniji. Imamo pa še en prodajni oddelak, in sicer v Postojni, tako da primorsko in goriško področje pokrivamo z le-tem, ostalo pa iz Ljubljane. Steklo Steklarne Hrastnik zavzema tako cca 10 - 20% delež našega prodajnega asortimana. Na kvaliteti stekla je Steklarna Hrastnik veliko naredila, glede designov pa ne vem, če je bilo narejenega toliko, kot bi bilo potrebno. Veliko je bilo sicer narejenega na področju steklenic in kozarcev, zelo malo pa na spremljajočem programu. Nimate raznih servisov za kompot, pecivo oz. imate enega, nimate raznih vrst vaz in skled. Trgovina rabi in zahteva veliko več. Na tem področju niste veliko naredili. Vsak kupec namreč enkrat, dvakrat kupi obstoječe, tretjič pa hoče že nekaj novega. V primerjavi s konkurenco lahko rečem le to, da ima le-ta širši asortiman in s tem pokrije tudi tista področja široke potrošnje, ki bi jih bila v bistvu sposobna pokriti tudi Steklarna Hrastnik. Tisto, kar nam lahko ponudijo domače steklarne kupimo vedno le od njih, vse ostalo pa kupujemo zunaj, pri vaših konkurentih. Neposredni potrošniki sicer dobro sprejemajo vaš asortiman, vendar pa je tako njihova kot naša želja, da bi ga razširili. Imam pa prav tako pripombo o vaši embalaži, ki je bila do sedaj zelo nevpadljiva in s tem nezanimiva. Kupca namreč najprej pritegne embalaža, šele nato izdelek. Zato so potrebne močne barve in atraktivni design, ki kupca že od daleč pritegne in s tem opozori tudi na sam izdelek. Industrijsko prodajalno sem si že ogledala, je zelo lepa. V zadnjem času tudi sami z njo neposredno sodelujemo.

Prodajne police - komercialni teden Mercator Steklo Ljubljana

Bojan Špiler, KOVINO- TEHNA PC Brežice

Izdelki Steklarne Hrastnik so kot železni asortiman prisotni v vsaki trgovini in marketih. Pri tem predvsem mislim na tiste osnovne žigosane gostinske kozarce. Ostala, dodatna ponudba, ki jo prav tako imate, pa se pojavlja v raznih za to namenjenih specializiranih trgovinah in butikih. V Kovinotehni Brežice je vaše blago dobro zastopano in se lepo prodaja. So artikli, ki se dobijo zelo redko, katere pa kupci tudi najbolj pogrešajo. Pri tem mislim na tiste osnovne 0,2l in 0,1l sodčkaste kozarce. Seveda pa je tudi nekaj oblik gostinskih kozarcev, ki jih Steklarna Hrastnik ne proizvaja, zato le-te uvažamo. Tu gre predvsem za kelihe. V vaši industrijski prodajalni žal še nisem bil. Iz tega razloga tudi ne poznam vašega celotnega prodajnega asortimana. Sigurno pa ga imamo tudi v Kovinotehni ali v ostalih trgovinah.

Marija Horvat, MERKUR GLOBUS Kranj

Vaše izdelke smo začeli direktno od vas kupovati v lanskem letu. Z izdelki Steklarne Hrastnik smo zadovoljni, prav tako s samo dobavo. Stranke so prav tako zadovoljne, zato je prodaja kar lepa. Tudi samo embaliranje je v redu. Še posebno à12 pakiranje za osnovne gostinske kozarce je zelo praktično, saj je to ravno prava količina za domačo uporabo. Gostinci pa tako in tako kupujejo večjo količino. Tudi darilno à3 pakiranje je dobro sprejeto, saj so cene vaših izdelkov dovolj nizke in s tem vsem dostopne, prav tako pa je lep tudi sam design izdelkov. V zadnjem času celo opažamo, da prodamo več vaših izdelkov kot pa uvoženih. V našo trgovino namreč ne prihajajo po steklene izdelke samo kupci iz Kranja in okolice, kot bi si mislili, temveč tudi iz Jesenic, Kamnika, včasih pa celo iz Ljubljane. V vaši industrijski prodajalni še nisem bila, bila pa sem na Obrtnem sejmu v Celju, kjer sem si ogledala tudi vaš razstavi prostor. Vzela sem si tudi nekaj vašega perspektivnega materiala, da bi spoznala še ostale artikle Steklarne Hrastnik, katere bi lahko prav tako kupovali.

Andreja Pavlovič, Tomaj

Na žalost poznam vaše izdelke bolj malo, vsekakor pa sem že večkrat slišala za Steklarno Hrastnik. V našo gostilno navadno kozarce dostavi že sam distributer npr. pivovarna Laško, tako da sami ne vemo, od katerega proizvajalca so v bistvu. Tiste pa, katere poznam, mislim, da so povsem v redu. Tudi v vaši industrijski prodajalni še nisem bila.

Janez Cvetko, UKO Kropa

Steklarno Hrastnik poznam, vendar samo del njenega prodajnega asortimana in pa tisto, kar vidim v vaši industrijski prodajalni. Za naše namene kupujemo predvsem male kozarce za žganje. Le te okujemo v baker, dodamo steklenico in tako dobimo prodajni set. Izdelki, katere poznam, so zelo "cart" zadeva. Glede konkurence pa mislim, da je tu le vprašanje cene - vse ostalo je enako. Na Gorenjskem ponavadi v trgovinah ne vprašamo, od katerega proizvajalca je blago, ki smo ga oz. ga želimo kupiti. Navadno pride, kar nam je všeč kupimo in gremo. Za namene firme pa kupimo direktno v industrijski prodajalni ali pa pri grosistu. V vaši industrijski prodajalni sem tako bil že velikokrat. Lahko rečem, da je zelo lepa in pestra ponudba, kar pa vam tako potrjuje velik obisk le-te. Za darila je vaša industrijska prodajalna enkratna.

Natalija Markočič, Piran

Ja, za Steklarno Hrastnik sem že slišala, nekaj vaših kozarcev imam tudi sama doma in so čisto v redu. V lokalu pa v bistvu ne vem, katere uporabljamo. Veste kozarec je kozarec, zato bi jih le težko primerjala s katerimi drugimi npr. iz uvoza. Takšne pozornosti jim ne posvečam.

Patricija Mozoli, KAVA BAR Idrija

Steklarno Hrastnik ter njene izdelke poznam, vendar pa jih v baru ne uporabljamo. Sicer so čisto v redu, vendar pa sama ne polagam posebne pozornosti, od katerega proizvajalca so posamezni izdelki. V vaši industrijski prodajalni še nisem bila.

Jana Klöckel, Lesce

Ja, Steklarno Hrastnik vsekakor poznam, oz. sem za njo že večkrat slišala, ne morem pa reči, da poznam njene izdelke. Doma imam sicer dovolj kozarcev, ne vem pa, če so ravno iz Steklarne Hrastnik. Saj veste, za nas potrošnike je navadno kozarec le kozarec. Sem pa vesela, da se da končno kupiti tudi nekaj našega. Vedno je bila namreč, kamor si pogledal sama Nemčija, Avstrija in Italija. In to me prav ježi. Naši proizvajalci imajo toliko lepega za ponuditi, na prodajnih policah pa si nato našel le tuje blago. Zato sem bila prav prijetno presenečena, ko sem zasledila vaše izdelke. V industrijski prodajalni še nisem bila, pravzaprav če priznam, sem bila v Hrastniku le enkrat samkrat.

Angelca Preml, Kranj

Za Steklarno Hrastnik sem že slišala, moram pa reči, da njenih izdelkov ne poznam. Veste za mene je kozarec le kozarec, ubije se eden kot drugi, vsekakor pa jih moraš imeti doma. Sama imam najraje čisto navadne kozarce, ne tiste na pecljih, ki se hitro ubijejo. V industrijski prodajalni v Hrastniku še nisem bila, bila pa sem v Rogaški Slatini.

Zgornje izjave naključnih obiskovalcev in pa nekaterih grosistov nam vsekakor povedo, da je Steklarna Hrastnik dobro poznana prav po celotni Sloveniji. V kolikor pa pogledamo na stvar iz drugega aspekta t.j. prodajnega asortimana, vidimo, da v bistvu neposredni potrošniki predvsem poznajo naše kozarce, veliko manj pa ostale izdelke Steklarne Hrastnik, v kolikor se seveda z njimi ne ukvarjajo poklicno. Opaziti pa je še en, za nas zelo dobrodošel premik, in sicer, da je na slovenskem trgu trenutno prisoten nekakšen patriotizem - naklonjenost javnosti domači proizvodnji. Ne še toliko nazaj je bilo namreč interesantno vse, kar je nosilo tujo znamko. Vsekakor je potrebno ta tržni premik v povpraševanju dobro izkoristiti. Če si torej vsi skupaj želimo zagotoviti zadovoljne kupce, ki bodo kupovali več in ostali zvesti domačim ponudnikom, je zanesljivost v izvajanju, ki je lahko popolna le ob razpoložljivem širokem asortimanu, vsekakor prvi pogoj. In Steklarna Hrastnik je z malo samoiniciative, entuziazma in pa pravilne organiziranosti oz. sodelovanja vseh služb, to vsekakor sposobna zagotoviti.

Edita Čadež

Naši izdelki v
Alpeksu Celje

SPREMEMBE V OBRATU PREGLEDA

Vodstvo podjetja se je v letošnjem letu odločilo, da v nekaterih sredinah preuredi delovne prostore, in sicer je bilo dogovorjeno, da se s spremembami oziroma izboljšavami prične najprej v Obratu pregleda.

Odločitev je bila dejansko nujna, saj so bili delovni pogoji v hladnem delu slabi (vročina, mraz, preprih). Prav tako je bilo potrebno delavcem omogočiti, da bodo lažje in predvsem kvalitetnejše opravljali svoje delo, za katerega so odgovorni.

Pregledalkam moramo omogočiti, da se osredotočijo na sam pregled izdelkov. Do sedaj so namreč imele precej dodatnega dela, katerega jim bomo danes olajšali. Vodstvo se je namreč odločilo, da nabavi novo, sodobnejšo opremo, s katero lahko delavke lažje upravljajo, predvsem pa, da nekatera dela - npr. nalaganje na paleto - opravljajo same, brez večje obremenitve. Poleg nabave te opreme smo se odločili, da pri vseh hladilnih pečeh označimo s črtami paletna mesta in točno določimo, kje morajo imeti pripravljene prazne palete, kartone in pregrade in določimo mesto, kjer palete čakajo na prevzem in odvoz do skladišča gotovih izdelkov.

Delavkam smo omogočili (zaenkrat v obratu, kjer obratuje I - kadna peč) tudi pregled izdelkov s

Pregradna stena med proizvodnjo in hladnim delom

čelne strani. Ta sprememba je bila potrebna predvsem zaradi kvalitetnejšega pregleda. Delavke lahko delajo bolj enakomerno kot doslej in s tem jim omogočamo, da se izdelkom bolj posvetijo. S tem smo se seveda izognili t.i. "vlečenju" izdelkov iz notranjosti hladilne peči, kar je povzročalo odrgnine in oškrbljenost.

Ugotavljamo, da se je sprememba načina dela v omenjenem obratu izkazala kot pozitivna, zato bomo po enakem sistemu opremili tudi ostali del avtomatske proizvodnje.

Tudi pregradne stene, ki smo jih namestili v zadnjem mesecu, predstavljajo izboljšanje pogojev dela zaradi prepriha, so pa tudi pozitivne, ker ločujejo pregled od proizvodnega dela.

Prevzemna kontrola se je preselila v obratne prostore, s čimer smo želeli zagotoviti, da so kontrolorji bližje pregledalkam in da se problemi hitreje in kvalitetneje rešujejo. S tem je omogočeno tudi večkratno vmesno merjenje izdelkov, ker smo vse

merilne instrumente premestili v prostor v obratu.

V omenjeno obnovitev bo skupno vloženih okrog 200.000 DEM, zato v upanju na lažje in predvsem kvalitetnejše delo zaposlenih v Obratu pregleda pozivam vse, da s skupnimi močmi in složnostjo prevzemamo nase več odgovornosti in pripomoremo k ugledu našega podjetja.

Sabina Žlindra

Nova oprema za testiranje

Pregledalke pri delu

Bivši vidni sodelavci Steklarne Hrastnik **VIKTOR SUŠIN**, dipl.prav.

V času velikih sprememb je dobro desetletje "delal zgodovino" Steklarne Hrastnik tudi g. Viktor Sušin. Kot vodja splošno kadrovskega sektorja je bil eden od pomembnih kreatorjev politike podjetja, zato je bil že čas, da je v seriji naših prispevkov na temo "Bivši vidni sodelavci Steklarne Hrastnik" prišla vrsta tudi na nanj. Prijazno se je odzval naši pobudi in v njegovi pisarni v Radečah sva se pogovarjala kot stara znanca. Nato pa je nastal tale zapis.

• Kako se spominjate začetkov svoje kariere?

Ko sem še kot študent deloval v okviru mladinske organizacije in kasneje, ko sem si pomagal pri proračunu z občasnim delom na ZPIZ-u Trbovlje, sem večkrat slišal za Steklarno Hrastnik. Predvsem v zvezi z rivalstvom med Papirnico Radeče, Zasavskimi premogovniki in Steklarno. Ko sem doštudiral, sem se kot štipendist najprej redno zaposlil na občini Hrastnik, kamor so tedaj spadale Radeče. Priznam, da se na občini nisem najbolje počutil, ker so me "osamili" v neki pisarni in mi nosili razne akte za usklajevanje. Zato sem bil vesel ponudbe svojega gimnazijskega sošolca Martina Mlinarja, ki je v tistem času že opravljal delo komercialnega direktorja v Steklarni.

• Tudi v Steklarni ste bili najprej pravnik podjetja...

Res je, začel sem kot pravnik, nato pa napredoval v vodjo splošnega in kasneje v vodjo splošno kadrovskega sektorja, kar sem delal večino časa svoje zaposlitve v Steklarni med leti 1962 - 1975.

Tudi v Steklarni sem na začetku delal bolj po naročilu - kar je kdo potreboval. Kasneje pa sem delal predvsem na naslednjih področjih:

- pravno - tožbe, mandatne tožbe, izvajalske pogodbe, zadeve ZPIZ-a, notranje organizacijske zadeve;
- samoupravno - delavski svet, ostali samoupravni organi, zbori delavcev; v tistem času so bile prvič uveljavljene tudi obračunske enote - stroškovna mesta, kar je precej pripomoglo k boljšemu delu knjigovodstva in proizvodnje;
- družbeno rekreativno področje - Svoboda II, športna društva, kulturna društva.

• Se spominjate kakšnega primera, ki si ga štejete posebej v ponos, ali pa ste nad razpletom razočarani?

Kakšnega primera, na katerega bi bil posebej ponosen, se ne spomnim, v veliko zadovoljstvo pa mi je, da za Steklarno Hrastnik nisem izgubil nobene pravde in tudi mandatne tožne ne, če so mi le pravočasno dostavili dokaze. Že v začetni fazi pa sem bil vedno preudaren. Kar sem rekel, za tistim sem stal. Na vsako obravnavo sem se dobro pripravil. Res pa je tudi, da takrat še ni bilo toliko odvetnikov, kot jih je danes. In tudi če je bila storjena kakšna napaka, si tega nisem preveč gnal k srcu, ne takrat, pa tudi kasneje v življenju ne. Ni je stvari, ki se ne bi dala popraviti.

V ponos mi je bila kasneje predvsem uspešna organizacija rokometnega kluba in strelcev Steklarne Hrastnik.

Včasih sem imel nekaj težav tudi zato, ker nisem bil član ZK, velikokrat se so do mene obnašali oholo in vzvišeno. Če pa so po pravni plati kaj potrebovali, so v vrsti čakali pred vrati. Zelo smo takrat občutili tudi Riklov most. Spodnji del je veljal za nemškutarskega, zgornji pa za pravovernega "rdečega". Sčasoma pa je tudi ta umetna delitev razvodenela.

Da bi bil nad razpletom kakšnega primera posebej razočaran, se ne spomnim. Še danes pa mi gre na smeh, ko se spomnim različnih prav komičnih situacij in iznajdljivosti ter domišljajske sposobnosti nekaterih delavcev v svojih zagovorih pred disciplinsko komisijo. Bili so tudi takšni, ki so kot šakali čakali, da bomo ljudi metali na cesto. Jaz pa sem menil, da če gre za dobrega delavca, če pri prekršku ni bilo materialne škode, če je šlo za nepremišljenost, neopravičen izostanek ali kakšno malo lumparijo, to še ni razlog za izključitev. Tudi na to, da je šlo za domačine, vezane na to

V veliko zadovoljstvo pa mi je, da za Steklarno Hrastnik nisem izgubil nobene pravde.

tovarno in kolektiv, sem mislil pri svojih odločitvah. Kljub temu da je bil tedanji direktor Klanšek človek s precejšno socialno noto, se tu pogosto nisva strinjala.

• Kakšna se vam zdi primerjava v odnosu do človeka - delavca takrat in danes?

Mislím, da si takšnega socialnega preobrata, kot da doživljamo, ta družba ne bi smela privoščiti. Čeprav je bivši sistem močno "popljuvan", velja za nečloveškega, totalitarnega in kar je še takšnih pridevnikov, je potrebno priznati, da je bila pravna in socialna varnost delavca precej večja. Ščitilo ga je kar precej organov znotraj podjetja (delavski svet, delavska kontrola, sindikat). Tudi tedaj marsikdaj delavec ni dosegel pričakovanega, imel pa je zadoščanje, da je bil njegov primer obravnavan. In z obravnavo na različnih organih se je velikokrat izkazalo, da vse le ni tako črno, kot je na začetku izgledalo, kar je ljudem veliko pomenilo.

Mislím, da pa danes postajamo nesocialna država, kar bo vsekakor imelo negativne posledice - ljudje postajajo odtujeni, prestrašeni so, razen ozkega spektra lastnega dela, jih ne zanima nič. Včasih smo se na sestankih odkrito pomenili, se tudi skregali in udarili po mizi, razšli pa smo se poenoteni in v dobrih

odnosih. Tovrstne negativnosti se odražajo zlasti na mladih, kjer odtujenost prehaja v brezbriznost, občutek brezizhodnosti pa jih vodi tudi v kriminalna dejanja. Nič več ni bližnje "svetle prihodnosti", ni pozitivnih ciljev, ne zagona in elana za njihovo doseglo.

Res je bilo v tistem času kar precej t.i. latentne zaposlenosti, ki ni imela ekonomske opravičljivosti, smo pa na ta račun vsi skupaj imeli nekoliko nižje plače.

Mislím, da bo morala tudi ta družba to socialno razmejevanje slej ko prej ustaviti in vnesti več pozitivizma, če bo hotela imeti dobre poslovne rezultate in uspehe, ker ti izhajajo tudi iz odnosov med ljudmi.

• Kako je bil takrat organiziran splošno kadrovski sektor, ki ste mu načelovali in kako ocenjujete odnose znotraj njega?

Sektor je sestavljalo več služb - kadrovska, splošna (SLO, vratarji, čuvaji), socialna, pravna, služba informiranja, služba varstva pri delu, ter obrat prehrane.

Mislím, da smo se zelo dobro razumeli. Vsi sodelavci so bili odlični operativci, res pa je, da nihče, razen vodje SVD, ni imel znanj s področja zakonodaje. Zato so se veliko obračali name. Zanesli so se, da če ne bodo kos nalogi, sem tu še

Ljudje postajajo odtujeni, prestrašeni so, razen ozkega spektra lastnega dela, jih ne zanima nič.

vedno jaz, kamor se lahko obrnejo. Včasih je bilo potrebne tudi nekaj improvizacije in iznajdljivosti. Pri stvarih, ki ne gredo na nikogaršnjo škodo, nima smisla komplicirati do nezavesti.

• Kot kaže, je bilo v tistem času užitek hoditi v službo...

Včasih je bila v sektorju časovna stiska tudi zato, ker smo tu ogromno naredili za razna društva, tudi na račun službenih obveznosti. Pa vendar, z dobro voljo smo zmogli vse, tudi če je bilo potrebno potegniti delavnik v popoldanske ali celo nočne ure. Vsak ponedeljek in petek zjutraj je bil sestanek vodij posameznih služb sektorja, na katerem smo se pomenili o vseh zadevah in jih skupno reševali po načelu - "več glav več ve".

Složni smo bili tako pri delu, kot tudi pri marsikateri neumnosti, ki smo jo "ušpičili". Bilo je veliko dela, pa tudi veliko smeha. Ob petkih od 11. ure dalje smo imeli prosto - to je bil čas, namenjen samoizobraževanju, branju knjig, tudi reševanje križank ni bilo prepovedano... Nekaj pa jih je bilo tudi takrat, kot vedno, zagnanih za delo.

• Vi pa ste bili podrejeni direktorju. Kakšni pa so bili vajini odnosi?

Z direktorjem Klanškom sva se zelo lepo razumela. Ob začetku vsakega delavnik smo pregledovali pošto - tehnični, komercialni, finančni, generalni direktor ter jaz. Po potrebi je bil nato še razširjen kolegij. Direktor je bil preudaren mož in tudi za ljudi mu ni bilo vseeno. Ob svoji upokojitvi je imel najdaljši direktorski staž v Sloveniji. V svoji karieri je utrpel kar nekaj težkih kalvarij (zadeve Pufler, Ranzinger ...)

Sva se pa tudi večkrat sporekla predvsem zaradi tega, ker se je po mojem mnenju preveč bal direktiv ZK in komiteja. Ko je prišel s kakšnega "pranja možganov", je ves nervozen momljajal, kako bo poslej vse drugače. Zanj in še za mnoge druge v tistem času, je bilo načelo demokratičnega centralizma sveto. Sam pa sem vedno trdil, da je potrebno razmišljati s svojo glavo. Z njim sem kljub nestrinjanju dobro sodeloval, čeprav sem imel v življenju zaradi svoje odkritosti kar precej težav.

• V tem času je Steklarna zaposlovala okrog 1800 delavcev. Ste imeli težave z iskanjem ustreznih kadrov?

Fluktuacija je bila v tistem času okrog 10 %. Kadra je primanjkovalo, zato smo precej neselektivno zaposlili skoraj slehernega, ki je vprašal za delo. To je bil celo čas novačenja delavcev iz drugih republik neposredno iz njihovih okolji, čeprav sam nikoli nisem bil pristaš tovrstne politike pridobivanja kadrov.

Šolanega steklarskega kadra je bilo malo, smo pa v tistem času izobraževali nekaj delavcev za steklarske tehnike. Večina ostalih steklarjev je pridobila svoje znanje kar s priučevanjem na delovnih mestih. Še več težav pa smo imeli z animiranjem inženirskega in drugega strokovnega kadra. Razpisovali smo veliko štipendij za šolanje ob delu in tudi iz dela (v času šolanja oproščeni delovnih obveznosti). Ne spominjam se, da bi komu, ki je želel študirati ob delu, odklonili pomoč.

Moram pa priznati, da zelo načrtno kadrovske politike, dolgoročnega razvoja kadrov za kakšno desetletje vnaprej, žal nismo imeli.

• Bili ste tudi razlagalec mnogih zadev za različnih organih - zborih delavcev, delavskem svetu ... Vas je to obremenjevalo?

S predstavitvijo različnih aktov in predlogov sprememb - npr. o organiziranosti podjetja, določanju namembnosti sredstev, spremembah različnih bonitet ipd., nikoli nisem imel nobenih težav. Tolmačil sem mnoge stvari, ki ljudem niso bile všeč, če sem iskren tudi meni ne. Že v tistih letih je bilo nekaj referendumov o združitvi Steklarne in Sijaja. Najprej ni uspel v Steklarni, nato ne v Sijaju, mene pa so zadolžili, da zadeva mora steči kljub odporu ljudi. Predlagal sem pogodbo o poslovno tehničnem sodelovanju. Kot pa je znano, so zadeve precej let po mojem odhodu sforsirali, nato pa spet povrnili v prvotno stanje. Spominjam se priprav na referendum. Električarji so zjutraj pripravili ozvočenje, skozi zvočnike so bučale borbene pesmi. Kar naenkrat se je med njimi oglasila nabožna Sveta noč. Vse je utihnilo, mene pa so določili za krivca "sabotaže"...

Priznam, da je bilo veliko tega siljenja ljudi v odločanje nepotrebne. Že po udeležbi na sejah se je videlo, na katerih področjih imajo ljudje interes za odločanje. Stanovanjska komisija je imela vedno 100 % udeležbo ...

• Steklarna je v tistem času dajala velik poudarek športnim aktivnostim članov. Na tem področju, pa tudi na drugih družbenopolitičnih dejavnostih ste bili izredno aktivni. Kaj lahko poveste o tem?

Nekoč sem naštel, da sem član 24 društev. Navadno se je pričelo tako, da sem bil povabljen na občni zbor, kjer so me izzvali, da povem nekaj besed v imenu Steklarne. Ne bi bilo v mojem stilu, če ne bi v imenu

Bil sem tudi tajnik šahovskega društva. V Steklarni Hrastnik smo organizirali štiri do pet šahovskih turnirjev za ekipe vseh slovenskih mest. Celo šahovski vele mojster Parma je igral simultanko. Jaz pa sem le pri šahiranju nastopal tudi v vlogi tekmovalca.

Poleg tega sem delal še v SZDL-ju, na Občinskem sindikalnem svetu opravljal pravno svetovanje za delavce, bil predstavnik Sveta zavarovancev zdravstvenega zavarovanja in še mnogo drugih funkcij.

• Mislite, da je bilo tolikšno udejstvovanje na različnih nivojih res potrebno, tako vam, kot tudi podjetju?

Steklarne obljubil tudi finančno pomoč. In že so me imenovali za člana upravnega odbora...

Največ sem delal za Svobodo, roketno in strelsko društvo. V času investiranja v Steklarno smo istočasno gradili dom za strelce na lepi lokaciji nad Steklarno in asfaltirali roketno igrišče za Savo (odtegnili smo pač nekaj materiala, ki je bil sicer namenjen podjetju). Potrebno se je bilo znajti, saj takrat še ni bilo sponzorstva v današnjem smislu, veliko delavcev Steklarne pa je tudi uživalo v teh okoljih, bodisi kot tekmovalci, bodisi kot gledalci.

Zato je na proste sobote, ko je bilo organizirano udarniško prostovoljno delo (neplačano) za klub, prišlo na delo več ljudi, kot na običajni delavnik. Iz tega se vidi, da so nas domala vsi delavci podpirali in da je šport eden najbolj povezovalnih elementov za ljudi.

V tistem času je bilo delovanje v različnih organih od športnih, kulturnih, društvenih, družbenih in političnih, sestavni del življenja in dela v tako velikem kolektivu, kot Steklarna Hrastnik. Ne glede na to, da smo bili zaposleni v podjetju, smo bili z mnogimi nitmi povezani z okoljem. Mislim, da je to tudi prav in da proizvodna dejavnost firme ne more biti enklava, odrezana od okolja. V okvir socialnega stanja gotovo ne sodi le denar, ampak so zelo pomembni tudi odnosi. Steklarno so delavci takrat zares občutili kot drugi dom in na zelo različne načine so bili vezani nanjo. Tudi ko smo se srečali na cesti, smo si na daleč mahali, se pozdravljali... To je tisto, kar ljudem danes manjka, zaradi česar mnogi vedno pogosteje obujajo spomine na dobre stare čase, čeprav je bilo njihovo materialno stanje takrat dosti slabše. Ne znajo

Direktor je bil preudaren mož in tudi za ljudi mu ni bilo vseeno.

niti povedati, kaj je bilo tako lepega. Bili so to človeški medsebojni odnosi.

• Vaša največja ljubezen pa je bil roket.

Najbolj sem bil ponosen na žensko rokometno ekipo, ki je bila v mladinski državni reprezentanci. Po tehnični plati je bil duša te homogene ekipe g. Janko Strgaršek, jaz pa sem bil organizator, predstavnik, skrbel sem za denar... Bilo je veliko prijetnih trenutkov. Naši ribiči so nam velikokrat dopoldne nalovili rib in nam zvečer, ko smo se vračali s tekem pripravili, pravo ribjo pojedino...

Rokomet je bil povezovalni element za Hrastnik in je nekako spontano zabrisal mejo med spodnjim in zgornjim delom, saj je bila ekipa pisano sestavljena, na tekme so prišli starši iz obeh koncev Hrastnika.

Ekipa je doživljala tudi žalostne trenutke, doživeli smo tudi tragedijo, ko so v prometni nesreči, zgoreli trije naši člani. Še dolgo po tistem si nismo opomogli. Vendar, življenje teče dalje, ekipa je igrala naprej, dosegala uspehe, večkrat pa smo se ob različnih priložnostih spomnili nanje in obujali trenutke, ko so bili še med nami.

• V tistem času so bile vsako leto organizirane tudi Steklarske igre. Gotovo je bilo tudi tu veliko nepozabnih trenutkov. Se spomnite kakšne "športne anekdote"?

Res je, ekipe delavcev vseh jugoslovanskih steklarov so se pomerile v športnih igrah, imenovanih Steklarske igre. Lokacije so se menjale - Hrastnik, Rogaška, Paračín .... Kljub temu da si danes z nekaterimi od bivših republik nismo v najboljših odnosih, moram reči, da takrat ni bilo nikoli nobenih incidentov. Bili smo delavci, športniki, o političnih intrigah resnično nismo razmišljali. Zlasti v Paračínu smo bili zelo lepo sprejeti. Ob zmagi naše rokometne ekipe smo sredi mesta razvili slovensko zastavo in peli Hej brigade ...

Še danes mi gre na smeh, ko se spomnim anekdote iz iger v Skopju. Ko smo zbirali ekipo, se je prijavil tudi velik in močan fant iz Radeč. Na vprašanje, v kateri disciplini, je kot iz topa odgovoril, da bo nastopil v

plavalni ekipi. Glede na njegova široka ramena, smo veliko pričakovali od njega. Ko pa so tekmovalci v Skopju skočili v vodo, je začel mahati z rokami na vse strani in se komaj izvlekel iz vode. Bil je namreč neplavalec...Ko smo ga zasliševali, zakaj se je prijavil za tekmovanje, je izjecljal, da je bila to edina priložnost, da vidi Skopje.

• Deloval je tudi Klub mladih proizvajalcev...

Pri projektu je bil izredno aktiven g. Vidovič. Steklarji so vedno radi delali unikatne fantazijske izdelke. S tem klubom smo našli obliko za legalizacijo tega dela in tudi ekonomsko podlago, saj smo izdelke nato prodajali. Predvsem pa je šlo za vzgajanje kadrov in koristno izrabo prostega časa mladih ljudi.

• Sredi sedemdesetih let ste se poslovili od Steklarne. Kakšni so bili razlogi za to odločitev in kam vas je vodila nadaljnja pot?

Sredi 70-ih let se je sin vpisal v srednjo šolo, družinski proračun pa kljub kar visokemu položaju v najinih organizacijah ni bil najboljši. Nisem odšel le zaradi plače, bil pa je tudi to eden od razlogov. Dobil sem dobro ponudbo za vodjo splošno kadrovskega sektorja v Rudarskem šolskem centru v Velenju. Takoj so mi nudili tudi lepo 3-sobno stanovanje z dvema balkonom v centru Velenja, garažo in pa plačo, da sem lahko z razliko med njo in steklarsko ženi kupil krznen plašč. Proti koncu kariere v Velenju sem bil pomočnik direktorja.

Leta 1985 sem želel zamenjati okolje in ponudila se mi je prilika za

delo v firmi ITAS Kočevje, tovarni kjer izdelujejo prikolice, hruške za beton in mnoge druge izdelke za strojogradnjo in vojaško industrijo. Največji kupec je bila JLA. Ko so se odnosi z vojsko začeli krhati, ni bilo druge rešitve kot stečaj. Že prej pa je v podjetju vladala slaba poslovna disciplina. Je pa Kočevska izredno lepa pokrajina in v njenih logih sem se zelo dobro počutil.

V obeh okoljih sem bil aktiven na mnogih področjih, v Kočevju sem imel veliko veselja predvsem z amatersko godbo na pihala, iz katere smo nato razvili mnogo sekcij - bobnarsko, mažoretke... Tu sem našel nekakšno nadomestilo za ljubezen, ki sem jo do rokometnega kluba gojil v Hrastniku.

Po stečaju ITAS-a sem ustanovil lastno družbo - pravno svetovalni inženiring (ki jo imam še danes - v mirovanju). Vrnil sem se v Radeče in sedež firme iz Kočevja prenesel tja. Čez tri leta pa sem imel že pogoje za redno upokojitev.

• Kako pa danes?

Prejšnji župan Radeč g. Zahrastnik me je povabil k sodelovanju za pravniška dela na novoustanovljeni občini. Delam na področju zemljiškoknjižnih zadev, denacionalizacije, tožb ipd. Čeprav sem pri delu zelo samostojen, nihče me v nič ne sili ali kontrolira, že nekaj časa agitiram, da poiščejo mlajšega pravnika, ki bo na občini redno zaposlen. Zaenkrat pa ta dela tudi po dogovoru s sedanjim županom še vedno opravljam jaz.

Poleg tega dela, ki je iz malenkosti preraslo v skoraj polno zaposlitev, me tudi ob prostih dneh krajani pogosto iščejo doma s prošnjami za pravne nasvete in pomoč ob raznih nepravilnostih in

sporih. Če hočem imeti res prost vikend, je bolje, da se odpravim od doma. Kljub temu da se včasih jezim, prinaša to delo precej notranjega zadovoljstva. Ko se srečujemo, vidim hvaležnost v očeh ljudi, prisrčen stisk roke, od daleč dvignjena roka v pozdrav pove in poplača vse.

• Imate kakšno sporočilo za bralce Steklarja?

Steklar je začel izhajati približno v tistih letih, ko sem začel delati v Steklarni. Največ je takrat na tem področju delal g. Gerhard, pa tudi sam sem veliko pisal vanj.

In na koncu: Vsem upokojencem, sedanjim in bodočim steklarjem prav lep pozdrav in veliko uspehov.

Pogovor z g. Viktorjem Sušinom je minil kot blisk. Z vsakim njegovim odgovorom, sem ga natiho ocenila z novo pozitivno lastnostjo. V njem se mešajo inteligentnost, pa kljub temu preprostost, delavnost ter neobremenjenost, zbranost in iznajdljivost.

Področja, na katerih je delal - pravno, splošno in kadrovske so tista, kjer se v odnosu do delavcev lahko naredi veliko. Marsikdaj je od pristopa odgovornega delavca odvisno, ali bodo zadeve stekle v njegov prid ali škodo. G. Sušin je znal tudi zarobantiti in okregati marsikoga, ki je potrkal na vrata njegove pisarne, vendar mu je s tem želel le pomagati in preprečiti slabo, saj je v duši mehak in dober kot kruh.

Življenje jemlje s lepše plati, spominja se predvsem svetlih strani, stikalo za priziganje spomina pa so anekdote in "neumnosti" iz različnih življenjskih obdobji. Iskrice v njegovih očeh pa govori, da zna biti tudi danes prav po mladeniško prešeren in v vsemi "zavbami nabrit". Humor je bil njegov rešilni pas za plavanje po reki življenja.

Poleg tega pa iz njega veje poštenje, neposrednost, pogum in velik čut za sočloveka. Vse te lastnosti danes niso niti moderne niti zaželene, mislim pa, da so človeške. In če so takšne, so prav gotovo tiste prave.

Pogovarjala se je
Marinka ANŽLOVAR

NOVE TEHNOLOGIJE V STEKLARSTVU

V zadnji številki našega glasila smo lahko zasledili, da uprava družbe Steklarne Hrastnik resno razmišlja o posodobitvi programa pihanih izdelkov široke porabe, ki se odvija na stroju H 28. Kot vemo, je bil ta stroj v Steklarni Hrastnik instaliran davnega leta 1966 in je vse do danes dokaj uspešno zadovoljeval potrebe tržišča po tovrstnih izdelkih. Med tem časom je bil šestkrat generalno obnovljen in do neke mere tudi posodobljen, vendar kljub temu ne zmore več držati koraka s sodobnejšimi stroji, ki jih je na trgu čedalje več. Predvsem ne zmore konkurirati zahtevnejšemu programu, ki se odraža v kompliciranih oblikah, ekstremni višini, ekstremnem premeru in še čemu.

Eden najsodobnejših strojev na tem področju je izdelek firme Olivotto iz Italije, ki je na tem področju naredila pravo revolucijo. Stroj, o katerem tečejo razgovori, je Olivotto 0.90 standard 12-sekcijski stiskalno pihalni stroj, elektronsko krmiljen, z elektronskim feedrom in 24-sekcijskim strojem za toplo rezanje. Vse skupaj povezuje in sinhronizira najsodobnejši računalnik, ki skrbi, da vse obratuje pod najbolj optimalnimi pogoji. Vsaka sekcija posebej je krmiljena z elektroniko, ki jo upravljamo iz stiskalne omare ob stroju. Ta stroj omogoča izdelavo kozarcev do maksimalne višine 330mm po rezanju (do sedaj 185mm) in maksimalnega premera 125mm (do sedaj 80mm).

Prav tako omogoča izdelavo kozarcev z dnom s peto, ker ima dodatno stiskalno postajo pod modelom. Omogoča tudi izdelavo pihanih kozarcev z desenom v modelnem modelu, kot tudi v 3 ali 4-delnem modelu. Normalno je, da omogoča tudi izdelavo čvrsto pihanih kozarcev v kvalitetnejši izvedbi, ker ima pri zapiranju modelov dodatne ojačevalce pritiska (delitev skoraj ni vidna).

Velika prednost tega stroja je tudi bistveno krajši čas menjav, kar omogoča uporaba elektronske in najsodobnejše konstrukcijske rešitve. Zanimivo je, da traja menjava iz sukanega kozarca na čvrsto pihani kozarec enak čas kot pri običajni menjavi.

Skratka gre za najsodobnejši stroj v svetu, ki ga že imajo najeminentnejše steklarne v svetu, kot so Rocco Bormioli, Calp v Italiji, Anchor Hocking v ZDA, Nachtman v Nemčiji, Passabache v Turčiji jih ima 11, Ke doung v Indoneziji, Crisal na Portugalskem itd.

Imel sem priložnost videti stroj v obratovanju na Portugalskem skupaj z g. Lavričem. Tam obratujeta dva stroja in so z njima zelo zadovoljni. Tudi sama sva se prepričala, da z ocenami niso pretiravali, ker so bili izdelki resnično izjemno kvalitetni.

Zaključim lahko le z mislijo, da če hočemo slediti konkurenci v svetu na področju najzahtevnejših in cenovno zanimivih izdelkov, nimamo veliko izbire. Pridružiti se moramo ostalim zgoraj naštetim steklarnam in kupiti stroj ter se z njimi spustiti v neusmiljen, toda enakopravnejši boj za preživetje.

Matija Koritnik

ZDRAVNIŠKI NASVETI VITAMINI IN NJIHOV POMEN

Vitamini so snovi, ki jih moramo pridobiti z prehrabnimi artikli, razen vitamina D in niacina, ki jih proizvaja organizem. Ločimo v vodi topne, kot so: C vitamin, B kompleks B 12 in topne v maščobi, A, D, E, K. Vitamini se v organizmu ne kopičijo, zaradi česar se neporabljeni količina izloča preko ledvic s sečem. Pri pomanjkanju določenih vitaminov nastopijo različna obolenja. Pri zdravem človeku, pri normalnih prehrabnih navadah do pomanjkanja vitaminov praviloma ne pride. Lahko pa nastopi pomanjkanje pri otrocih, nosečnicah, določenih obolenjih in podobno. Pri nekaterih ljudeh ali celo narodih je postala moda t.i. vitaminomanija, to je goltanje različnih vitaminskih tablet oz. preparatov ali vitaminskih injekcij, ki pa lahko več škodi kot pa koristi. Npr. dajanje različnih vitaminskih injekcij pri aktivnih vrhunskih športnikih, prav tako dajanje vitaminskih preparatov pred nevarnostjo določenih obolenj.

Potrebno je vedeti, da organizem porabi le toliko teh snovi, kolikor potrebuje, višek pa izloči. Razen tega lahko pri prevelikem, dalj časa trajajočem vnosu teh preparatov nastopijo različne nepravilnosti v delovanju posameznih organov.

Katere vitamine poznamo in njihovo delovanje

Vitamin A

Odrasli človek potrebuje dnevno cca 1000 miligramov (1 gr). Najdemo ga največ v morskih ribah, živalskih jetrih, jajčnem rumenjaku, korenju, tudi v nekaterih južnih sadežih. Deluje na pravilno tvorbo kosti in rast zob, na dober vid, posebno močni vid, je pa tudi antioksidacijsko sredstvo in varuje človeka v določenih procentih pred arteriosklerozo, kot tudi pred nastankom nekaterih rakastih obolenj.

Vitamin C

Največ tega vitamina najdemo v surovem sadju, zelenjavi, brokoliju, zelju, zeleni papriki itd. Pri kuhanju se določena količina vitamina C uniči. Pri pomanjkanju tega vitamina nastopi oslabelelost imunskega sistema, zmanjša se odpornost organizma ter nastane večja dovzetnost za obolenja (od tod priporočila za večjo uporabo pri različnih virozah in prehladnih obolenjih ter v času nosečnosti). Je tudi antioksidativno sredstvo za preprečitev zgodnjih arteriosklerotičnih sprememb pri človeku in za preprečitev določenih rakastih obolenj. Pri dolgotrajnem pomanjkanju nastopi bolezen imenovana skorbut (krvaveče dlesni, majavost zob, oslabelelost, slabo počutje).

Vitamin B1

Tiamin vpliva na tvorbo encimov, ki so važni dejavniki pri presnovi za normalno delovanje živcev, mišic, posebno srčne mišice. Pri uživanju večjih količin alkohola je za razgradnjo le tega nujno potreben B1. To naj bi bil v prvi vrsti vzrok obolenja srca in živčnega sistema pri alkoholikih. Pretežna večina tega vitamina se namreč porabi za razgradnjo alkohola in tako nastane motnja pri tvorbi encimov in s tem v zvezi v delovanju srčnožilnega in živčnega sistema. Razen tega je znano, da je pri alkoholikih tako kvaliteta kot kvantiteta prehrane deficitarna. Največ tega vitamina je v polnozrnatem kruhu, neoluščenem rižu, fižolu, jajcih, svinjskem mesu, pšeničnih kalčkih in otrobih.

Vitamin B2 RIBOFLAMIN

Igra pomembno vlogo pri tvorbi encimov, ki sodelujejo pri presnovi prehrabnih artiklov. Dnevna potreba znaša 1,5 mg dnevno. Najdemo ga v kvasu, mleku in mlečnih izdelkih, jetrih ter kalčkih. Pri pomanjkanju tega vitamina pride do lomljivosti nohtov, razjede v ustnih kotičkih, poškodbe las, kot tudi obolenj v prebavnih organih.

V vitamin skupine B spada še t.i. folna kislina, ki ga najdemo v listih špinacije. Ima pomembno vlogo pri tvorbi rdečih krvnih teles.

Vitamin B6 PIRIDOKSIN

Dnevna potreba naj bi znašala cca 2 ng (nanogramov). Nahaja se v jetrih, ribah, žitaricah, fižolu, krompirju, soji. Pri pomanjkanju nastopijo motnje v živčnem sistemu, slabo-krvnost, motnje v prebavi. Pri otrocih pa zaostanek v rasti.

B12 imenovan tudi antiperniciozni faktor. Predštidaj tega vitamina se izloča preko želodčne sluznice kot t.i. notranji faktor, ki skupaj z zunanjim faktorjem tvori vitamin B12. Do pomanjkanja tega vitamina pride večkrat pri ljudeh, ki jim je bil odstranjen del ali celotni želodec pri operaciji, zaradi česar nastopi pomanjkanje notranjega faktorja in pride do obolenja imenovanega perniciozna anemia (posebna oblika slabokrvnosti). Ta slabokrvnost se zdravi v prvi vrsti z vitaminom B12. Ta se daje tudi kot prva pomoč pri zastrupitvah z cianovodikovo kislino.

Vitamin E

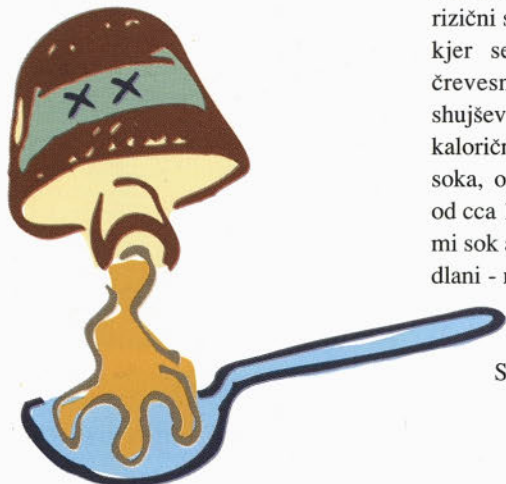
Dnevna potreba znaša cca 10 mg. Največ ga najdemo v rastlinskih oljih, zelenjavi, žitaricah, oreščkih, mesu, posebno v belem mesu - ribe. Spada tudi v antioksidativna sredstva, ki varujejo organizem pred prezgodnjim staranjem in preprečujejo nastanek določenih rakastih obolenj. Potreben je torej za normalno delovanje celic, encimov in tvorbo rdečih krvnih teles. Imenujemo ga tudi antisterilitetni vitamin. Imel naj bi vlogo pri nekaterih oblikah sterilnosti pri ženskah.

Vitamin D

Vsebuje ga ribje olje, najdemo ga v mleku, jetrih, je vitamin, ki ga sintetizira tudi organizem, če smo izpostavljeni sončnim (ultravioletnim) žarkom, iz provitamina, ki se nahaja v koži. Deluje na ravnovesje med kalcijem in fosforjem v kosti. Posebno vlogo igra pri majhnih otrocih, kjer nastane pri pomanjkanju tega vitamina bolezen rahitis, pri odraslih pa, v kolikor je motena presnova tega vitamina ter absorpcija v črevesju, nastane krhkost in lomljivost kosti.

V zvezi z vitamini še nekaj besed o dilemi sadni sokovi ali sveže sadje. Prehrabna industrija je v zadnjih letih dala v prodajo različne sadne sokove, ki so deklarirani kot naravni sokovi in brez sladkorja, kot napitki za shujševanje. Zapomniti si moramo, da noben sadni sok ne more nadomestiti naravnega sadja. Sadni sok ne zagotavlja vedno hranljive vrednosti. Pretežno so ti sokovi mešanice koncentriranega soka. V različnih mešanicah je zelo malo hranljivega sadja. Glavna sestavina so sladki sirup in voda. Če so odprti dalj časa, izgubljajo svojo vrednost. Posebno moramo biti pazljivi pri nepasteriliziranem soku in to pri rizični skupini, to je majhnih otrocih, kjer se lahko prenašajo različne črevesne infekcije. Pri različnih shujševalnih dietah moramo paziti na kalorično vrednost sokov. En kozarec soka, odvisno od sestavine, vsebuje od cca 110 do 150 K kalorij. Pri dilemi sok ali sadje je odgovor seveda na dlani - naravno sadje.

Dr. Jože Toplak
Spec. za med. dela, prometa in športa

Nadici v spomin!

Narava se je prebudila iz turobnega zimskega spanja in se razbrstela ter ozelenela, da jo je veselje pogledati. Sedaj toliko bolj čakamo na proste vikende, ko se njene pomladanske svežine lahko naužijemo s polnimi pljuči ter posrkamo vase energijo sončnih žarkov za ves nadaljnji teden.

Čeprav smo vedeli, da je "naša Nadi" resno bolna, smo si drznili pomisliti, da jo bo cvetoča pomlad vendarle postavila na noge, da bo tudi zanjo posijalo prijaznejše sonce in da bo nekega dne nasmejana, kot je znala biti le ona, prišla med nas.

Tako pa - smrt, to neusmiljeno in nepravično gospo, naša upanja ne ganejo, tudi Nadičina trdna volja in korajža, ki je do konca ni zapustila, ne. Zato se naša ramena le nemočno povesejo, besed, s katerimi bi pomagali svojcem, kar noče biti, še tiste redke zvenijo obrabljeno in tako vsakdanje. Le zdrzemo se ob zavesti, kako krhki in minljivi pravzaprav smo.

In žalostni pogledi so tako dokončni, da si ne upamo več dvomiti. Nadice ne bo.

Rodila se je v skromni kmečki družini na hrvaški strani meje takrat še skupne domovine, kot najstarejša izmed treh sestra. Za nadaljnje šolanje ni bilo ne denarja ne drugih možnosti, zato si je z dobrimi petnajstimi leti začela služiti lastni kruh. Vsa njena delovna doba je povezana z delom v Sloveniji. Najprej je pet let drdrala po šivalnem stroju v ljutomerskem obratu Mure, nato pa jo je usoda zanesla v Hrastnik.

Že v zadnjih letih osnovne šole je zagledala prijaznega fanta z druge strani meje, s katerim se je lahko od srca nasmejala, z obraza pa ji je znal obrisati tudi kakšno drobno solzico. Leta so tekla, naivna otroška privlačnost je prerasla v resno ljubezen. Tudi on si je moral poiskati zaposlitev izven domačega kraja, Zasavje je bilo tako nekje daleč. Po odsluženih Janezovi vojaščini, je Nadičino srce še bolj zahrepenelo po bližini. Pretrgala je večino nekdanjih vezi in prišla v Hrastnik, kjer sta začela novo skupno pot. Z velikimi upi sta si uredila najprej stanovanje v steklarski koloniji, nato pa še z večjim veseljem v šestorčkih na Kranjskem. Čeprav je bilo z dokaj nizkimi plačami to velikokrat težko, sta z roko v roki, z ljubeznijo in razumevanjem zmogla vse. Še posebej je družinica zacvetela, ko se jima je pridružil sinek Kristijan, ki je še bolj osvetlil vse lepo med njima in s svojimi zahtevami povzročil, da sta pozabila na druge skrbi. Nadi je kmalu po prihodu v Hrastnik začela delati v jedilnici Steklarne Hrastnik, kjer je od enostavnih opravil kmalu napredovala v kuharico napitkov v priročni čajni kuhinji. Kasneje se je v želji za boljšim zaslužkom razporedila na dosti težje delo v ročno proizvodnjo, kjer je napredovala od odnašalke, odbijalke, rezalke na Dania in Rossi. Ker pa je bila pridna in zelo spretna za gospodinjska dela, predpostavljeno in sodelavci iz jedilnice niso pozabili nanjo. Ob vsakem izpadu delavcev, so jo poklicali na pomoč, dokler se ni ponovno za stalno zaposlila za "šankom" kot razdeljevalka toplih obrokov. V vsaki sredini se je dobro vživela in našla nove prijetne sopotnike v življenju. Dekleta v jedilnici so jo imela rada. Kako tudi ne. Vedno je bila dobro razpoložena, izžarevala je življenjski optimizem in pogum, zato je bilo v njeni družbi vselej prijetno. Znala pa se je tudi boriti zase, kar ji je v težkih življenjskih preizkušnjah še kako prav prišlo.

Tudi doma se je najraje vrtela za štedilnikom. Posebnih hobijev ni imela, v njihovem stanovanju pa je neprestano dišalo po slastnem pecivu. Peka in zadovoljni obrazi, ko so se z njimi sladkali, je predstavljalo eno od največjih zadovoljstev v njenem življenju.

In tu nekje se pravljica prevesi v tragedijo. Osemindvajseti rojstni dan je bil še brezskrben, prav v takšnem lepem času kot je sedanji pa je usoda v njihov lep, miren in urejen svet vrgla nemir, strah in trpljenje. Od tega je danes tri leta. Bolezen je začela neusmiljeno najedati njeno telo, po kratkem izboljšanju, ko se je Nadi spet vrnila med nas, je pokazala, da so njene lovke res neizprosne. Niso pomagala ne zdravila ne bolniška postelja ne kirurgija, pa tudi njena močna volja in ljubezen ter skrb njenih najbližjih. Premagani smo ostali vsi, tako ona sama, kot vsi ljudje okrog nje. Nadi - žena, mati, prijateljica, znanka - pogrešali te bomo. Čeprav je težave premagovala tiho in z nasmehom na ustnicah smo vedeli za njeno trpljenje. Vse nadaljnje želje zanjo imajo več pomena. Sedaj je vse dokončno, njen dom ostaja prazen, v delovni nam manjka. In tudi birokratsko je stvar dokončna, z zaključeno delavsko knjižico vred.

Vendar, v naših srcih bo živela naprej. In čeprav je njena gomila daleč od njenega rodne doma, ne bo ostala prazna. Življenje sicer res teče dalje, vendar brez nje ne bo več takšno, kot je bilo. Zato se ji bomo vsaj ob grobu še velikokrat pridružili in ji povedali vse tisto, kar za življenja nismo utegnili.

ZANIMALO VAS BO

Za nami so že dnevi velikonočnih praznikov, za katere upam, da ste jih vsi prijetno preživeli, nekateri celo podaljšali v kratke počitnice in prav je tako, saj nam je tisto pravo razpoloženje omogočilo tudi lepo, toplo, spomladansko vreme. Sedaj pa se vrnimo na kadrovske podatke.

Z zadnjim statističnim podatkom ste bili seznanjeni ob koncu **februarja 1999**, in sicer so bili takrat podatki sledeči:

Februar 1999 smo tako zaključili s skupnim številom 776 zaposlenih, med katerimi je bilo 343 žensk in pa 433 moških, med vsemi pa smo imeli tri pripravnike in pa 30 delavcev sprejetih za določen čas.

V **marcu 1999** pa se je stanje zaposlenih spremenilo, in sicer:

smo NA NOVO ZAPOSILILI ENO DELAVKO, in sicer:

V redno delovno razmerje za določen čas 6 mesecev je bila sprejeta Irma Kaiser, ki opravlja delo prevzemne kontrolorke v Službi za zagotavljanje kakovosti.

Delovno razmerje sta PREKINILA DVA NAŠA DELAVCA, in sicer:

SPORAZUMNO (1 delavec):

V mesecu marcu je delovno razmerje v Steklarni Hrastnik sporazumno prekinil Jože-Ladislav Bočko, ki je

bil zaposlen kot izmenovodja v PC pogrnjena miza.

V istem mesecu pa je delovno razmerje prenehalo tudi Branku Škorjancu, ki je opravljal dela rezalca stekla v brusilnici.

Ob navedbah kadrovskih sprememb, smo **marec 1999** zaključili s skupnim številom 776 zaposlenih, med katerimi je 345 žensk in pa 431 moških, med vsemi je 27 delavcev sprejetih za določen čas in pa trije pripravniki.

V rubriki **JUBILANTI** vam predstavljamo delavce, ki so svojo pripadnost firmi izkazali z dolgoletnim delom in so za to prejeli tudi jubilejno nagrado. V marcu 1999 so to:

10 LET
Boris Majcen, zaposlen kot ročni pihalec v PC razsvetljava, Šerif Alibašič, ki opravlja dela strojnika in pa Radmila Čolič, zaposlena v Obratu pregleda kot pregledalka 3.

20 LET /
30 LET

Anica Hauptman, zaposlena kot pregledalka v Obratu pregleda in pa Štefan Kajič, zaposlen kot skladiščnik orodja.

ČESTITAMO VSEM!

Kadrovska služba
Sabina MEDVED

ZAHVALA

Ob boleči izgubi ljubega očeta, dedka, moža

Ivana JOVANA

se iskreno zahvaljujemo kolektivu Steklarne, pevskemu zboru in stanovalcem šesterčkov in dvojčkov za cvetje in poslovilni obred.

Družina Jovan

ZVEZDE GOVORIJO

Horoskop od 1.5. do 31.5.1999

Piše astrologinja Milena Zakrajšek

OVEN

V službi boste preveč vztrajali pri svojih pravicah, zato boste silno nestrpni in se s sporom z nadrejenimi že v začetku meseca ne boste mogli izogniti. Tolažbo boste našli v partnerjevem objemu, zato težav ne boste jemali tako resno, kot bi jih morali. Konec meseca boste preživeli s svojim izvoljencem nepozaben vikend.

BIK

Cel mesec boste čakali, da se bo v vašem čustvenem življenju nekaj premaknilo, vendar prebudilo se bo šele zadnje dni maja. Zato pa toliko bolj intenzivno. To ne bo samo avantura, temveč prava in iskrena ljubezen. Ljubezen bo sprva nežna in sramežljiva, popolnoma se bo razplamtela šele v juniju, ko si boste privoščili krajši dopust.

DVOJČKA

Ne bo temnih oblakov, zato lahko mimo zadihate. Zavedati se morate, da večjih uspehov ne morete pričakovati. Ker bo vse šlo po ustaljenih tirih, vam bo ostalo še vedno veliko časa za zasebnost in srčnega izvoljenca. Zlasti od 2. do 12. bi bilo dobro, če bi se več ukvarjali z družino in hišnimi opravili, ki ste jih zadnje tedne zanemarjali.

RAK

Prve dni v mesecu bodite previdni, pa bo šlo vse, kot ste si zamislili. Sicer ste poklicno zelo delavni, a kljub temu vas lahko nekatere okoliščine, za katere povsem po nepotrebnem mislite, da jim niste kos, popolnoma iztirijo. Obeta se vam kratkotrajna sreča v ljubezni. Uživali boste zlasti zadnji ponedeljek.

LEV

Še vedno priporočamo previdnost. Zadeve opravljate drugim za hrbtom in se potem neopazno umaknete v svoje sobane. Naj vam bo še tako težko, temeljitost in zanesljivost sta v ospredju. V partnerski zvezi naj to velja še posebno od 10. do 22. maja. Nikar ne razočarajte. Nezaupanje boste le stežka popravili.

DEVICA

Za službena potovanja, dogovore ali sporazume bo ugodno obdobje zlasti od 9. do 18. maja. Mnogo obljub se vam kaže tudi v ljubezni, po 20. pa boste plavali po rožnatih oblakih srečni, kot že dolgo ne. Nikar ne prehitujte dogodkov. Nekaj težav z zdravjem vas čaka od 26. do 28. maja, zato pazite, da se ne boste preveč utrudili.

TEHTNICA

Lebdeli boste na valovih uspeha in v prvih dneh tega meseca se vam bodo na delovnem mestu pokazale nove možnosti. Pomembno je, da se jih čimprej lotite, saj tekmeci nikoli ne počivajo. Ker ste polni elana in pametnih idej, je morda pravi čas, da se lahko lotite kakšnega dela tudi na svojo roko. Zelo prepričljivi boste na vseh področjih.

ŠKORPIJON

Za poslovne pogovore bo najbolj uspešna druga polovica meseca in če že v ljubezni ne gre vse tako, kot si želite, bi bilo morda bolje, če bi se z vsem srcem posvetili delu, pri katerem so vam zvezde zelo naklonjene. Privoščite si konec tedna v krogu prijateljev, ki vas imajo radi in vas vedno spravijo v dobro voljo.

STRELEC

Pred vrati vas čaka velika ljubezenska sreča. Na začetku meseca boste spoznali, da ste se pravilno odločili in srečni boste, kot že dolgo ne. Že res, da boste zaradi tega nekoliko zanemarili delo, a kaj ko je maj mesec ljubezni, zato pričakujte, da vas bodo sodelavci in nadrejeni razumeli. Nikar predolgo ne preiskušajte sreče.

KOZOROG

Čakajo vas ugodni poklicni obeti. Do 20. je bolje, če delate v skupini. Največ uspeha boste imeli v umetnosti in trgovinskih dejavnostih, pa tudi druge veje vašega delovanja niso zapostavljene, le izraziti jih morate jasno in glasno. Konec meseca vas bo nekdo silno zaljubljeno gledal, zato se le dobro ozrite okrog sebe.

VODNAR

Velika sreča se ne bo zaletela v vas. Kljub temu bo življenje pokazalo prijetnejšo plat, zato naj vam nikar ne bo težko preživeti teh nekaj tednov. Najbolj pomembne so poslovne stvari, zanje morate bolj temeljito poskrbeti. Po 20. boste številna prizadevanja kronali z uspehom. Potrebujete spremembe, zlasti zasebnih bo precej.

RIBI

Od 3. do 11. maja boste doživljali ljubezen z nežnejše plati. Partner vas bo nosil na rokah. Nič čudnega, da se boste zelo dobro počutili. Uravnoteženo čustveno počutje je dobra podlaga za službene ambicije, zato vam bodo uspevale stvari, ki jim še do nedavna niste bili kos. Priporočamo vam veliko spanca, to bo nedvomno koristilo tudi zdravju.

Nagradna križanka

IME NIZOZEMSKEGA SLIKARJA VAN DER NEERA	ANGLEŠKI PISATELJ (RICHARD)	STROJEPISTKA	MESTO V INDIJI	NAČIN, VRSTA (GENRE)	GLAVNO MESTO JORDANIJE	REKA V FRANCJI	NEKDANJI ALPSKI SMUČAR (HANS)	JAPONSKA DRŠALKA (MIDORI)	BAVARSKI VOJVODA	RICHARD EGAN	IZKUŠNJA	GORSKA KAVKASKA VAS
FILMSKA IGRALKA NIELSEN				ŽADU PODOBEN KAMEN						MATI GRŠKIH BOGOV		
NRAVO-SLOVEC				TASSOVA PASTIRSKA IGRA PAST ZA SOVRAZNIKA						AVSTRALSKI NOJ IGRALEC HUNTER		
										PAVEL LUNAČEK USEDLINA		
							AVTOR: KARLI DREMEL	SREDIŠČE MOLDAVIJE ALOJZ GRADNIK				OZEK KOS TKANINE
HENRY VIDAL EGIPČ. BOG, STVARNIK SVETA					NEMŠKA DVORNA LJUBEZENSKA LIRIKA	KEMIČNI ELEMENT (ZNAK CU)	GENERALNI TAJNIK OZN (KOFI)	FIZIK EINSTEIN ORNA ZEMLJA				
PARJENJE SRNJADI			ERBIJ UŽIVALEC MAMIL		PREPOVED IZVOZA ALI UVOZA NIKELJ						HITER TEK	
OSTANEK KART PO RAZDELITVI				DRŽAVA V ZDA				ROMUNSKO FRANCOŠKI PISATELJ (PANAIT)	VODNI VRTINEC		RUSKA IGRALKA SAVINA	
KRAJ V ITALIJI				KALJEV CIANID JUŽNI SADEŽ							SUROVINA ZA OPIJ ČELNA STRAN STAVBE	
FORMACIJA RAKEV					GOBA, MORSKA PENA	SAMOJED MIŠIČNI ŽELODEC PRI PTIGAH		BANČNI TREZOR SKANDINAVSKI DROBIŽ				GLAVNO MESTO JAPONSKO VRSTA KALCEDONA, KREMENJAK (IZ ČRK SINKO)
SLOVENSKA PESNICA (MAJDA)			KONRAD ADENAUER		PRAVEC, NAČELO ALFRED NOBEL		LUKA V JUŽNI ITALIJI SEKSUS					
JAPONSKI DROBIŽ			GRŠKI KIPAR				PTICA LJEDA (BRKATI)		KRAJ NA PELJESCU NAKAZNICA ZA DENAR			
NORDIJSKI IZRAZ ZA SMUČI			GLAVNO MESTO FILIPINOV EMIL ADAMIČ				FRAČA KARIN ENKE				KRILOV IVAN NINO ROBIČ	
TONA	FRANCOŠKI DRAMATIK ANOULIH REAMUR				SKLADATELJ GLOBOKAR							
ROMAN PISATELJA ANETA					KRŠČANSKI BOŽJI SEL			VRSTA ČASNIKA DEDALOV SIN, PRVI MITOLOŠKI LETALEC				

Nagradna križanka

Znan malopridnež stopi pred očeta svojega dekleta in reče: "Rad bi bil vaš zet!" "Ne bo šlo," odgovori razdraženi oče, znan malopridnež, "v vsaki hiši je ena baraba dovolj!" "No, potem boš pa ti šel od hiše."

*

"Draga, upam, da se ne boš jezila, če bom ugasnil luč?" "Seveda ne, dragi." "Ali lahko spustim rolete?" "Izvoli." "In upihnem svečo?" "Le kar." "Draga, ali te lahko zdaj nekaj prosim?" "Gotovo - komaj čakam." "Poglej mojo novo digitalno uro, kako lepo se sveti v temi!"

Med reševalce s pravilnimi rešitvami nagradne križanke bo žreb razdelil nagrade v skupni vrednosti 11.000 tolarjev in sicer:

1. nagrada - 5.000 tolarjev
2. nagrada - 3.000 tolarjev
- tri nagrade po 1.000 tolarjev

Izrezek z vpisano rešitvijo pošljite na naslov: Uredništvo Steklarja, Cesta 1. maja 14, 1430 Hrastnik do 14.5.1999.

Nagrajeni reševalci

Za nagradno križanko, objavljeno v Steklarju št.3/1999 smo prejeli 63 rešitev. Žreb je prisodil nagrade naslednjim:

1. nagrada - 5.000 tolarjev: Mari Abram
2. nagrada - 3.000 tolarjev: Lidija Kim, upok.
- 3.- 5. nagrada po 1.000 tolarjev: Dušanka Čakič, Boris Matko, Viktorija Oplotnik, upok.

Rešitev križanke iz prejšnje številke:

VODORAVNO: dota, FBI, psalm, BILANCA USPEHA, O, ZA MINULO LETO, S.R., S.H., Nina, knap, dvig, patria, B.O., amen, Ana, Eneas, amater, Solon, Sikstina, sloka, Man, Colt, fant, Atargatis, Inana, Meir, Trier, M.A., Riga, trotil, Na, Tinkara, osa, CE, Eco, ura, del, lim, parazol, R.C., tiki, Eka, Alabama, A.I., Iran, Car, Milivoj.

K.D.

STEKLARNA HRASTNIK

STEKLAR

Steklar - glasilo delavcev Steklarne Hrastnik ureja uredniški svet: Marinka Anžlovar, Edita Čadež, Soniboj Knežak, Matija Koritnik, Slavko Marcen in Pavel Bauerheim. Glavni urednik: Slavko Marcen. Oblikovanje: Alenka Leskovšek. Fotografije: Branko Klančar. Lektor: Herta Erman. Grafična priprava in tisk: Grafex Izlake. Naslov uredništva: Steklar Hrastnik, C. 1. maja 14, tel.: 0601 54 600. Po mnenju urada za informiranje pri vladi Republike Slovenije št. 23/32-934) z dne 25.1.1993 je glasilo proizvod informativne narave, za katere se plačuje 5-odstotni prometni davek.